Ένας υπέροχος κόσμος από

ΠΟΡΣΕΛΑΝΙΝΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ

Μια μοναδική συλλογή από χειροποίητες πορσελάνινες κούκλες και τα αξεσουάρ τους

Δεκαπενθήμερο περιοδικό
Ελλάδα: 1.990 δρχ./€ 5,84
Κύπρος: Λ.Κ. £ 3.40
32

DeAGOSTINI HELLAS

Ένας υπέροχος κόσμος από

ΠΟΡΣΕΛΑΝΙΝΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ

Μια μοναδική συλλογή από χειροποίητες πορσελάνινες κούκλες και τα αξεσουάρ τους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ Νο 32

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:
DeAGOSTINI HELLAS Ε.Π.Ε.
Κ. Βεντήρη 7, 115 28 Αθήνα

Εκδότης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΟΡΔΙΛΗΣ
Γενικός Διευθυντής: MIKE TIGHT
Marketing Director: ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΠΝΙΣΤΟΣ
Marketing Manager: ΝΙΚΟΣ ΣΚΥΛΑΚΗΣ
Product Manager: ΙΩΑΝΝΑ ΓΑΪΤΑΝΟΥ
Assistant Product Manager: ΒΙΚΗ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ
Διευθύντρια Παραγωγής: ΤΖΙΝΗ ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑ
Υπεύθυνη Διανομής: ΕΥΗ ΜΠΟΖΑ
Ειδική προσαρμογή στην ελληνική γλώσσα: ΒΙΒΛΙΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΕΠΕΕ
Εκτύπωση και βιβλιοδεσία: ΒΙΒΛΙΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΕΠΕΕ

ΠΩΣ ΘΑ ΑΠΟΚΤΗΣΕΤΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΑΣ
Για την καλύτερη εξυπηρέτησή σας, ***ζητάτε πάντα το περιοδικό σας από το ίδιο περίπτερο/κατάστημα ψιλικών,*** και ενημερώστε τον ιδιοκτήτη του για την πρόθεσή σας να αγοράσετε και τα επόμενα τεύχη.

Για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση, επικοινωνήστε μαζί μας στο τηλέφωνο **(01) 94.90.730.**

Για την προμήθεια προηγούμενων τευχών, έχετε τις εξής δυνατότητες:

ΕΛΛΑΔΑ

1. ***Επικοινωνήστε μαζί μας στο τηλέφωνο*** **(01) 94.90.730.**
Ώρες εξυπηρέτησης: Καθημερινές: 8:00-20:30
Όλες οι παραγγελίες θα στέλνονται ταχυδρομικώς επί αντικαταβολή. Δεν πληρώνετε έξοδα συσκευασίας, παρά μόνο ταχυδρομικά και τα έξοδα αντικαταβολής από 950 δρχ./€ 2,79
2. ***Ζητήστε τα από τον ιδιοκτήτη του περιπτέρου/καταστήματος ψιλικών*** όπου αγοράζετε συνήθως το περιοδικό σας
3. ***Επισκεφθείτε το τμήμα παλαιών τευχών στη διεύθυνση:***
DeAGOSTINI HELLAS
Μιχαλακοπούλου 42
115 28 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: **(01) 72.11.948**
Ώρες εξυπηρέτησης:
Καθημερινές: 9:30-20:00
Σάββατο: 9:30-15:00

Τιμή τευχών:
Τιμή 1ου τεύχους: 690 δρχ./€ 2,02
Τιμή όλων των υπόλοιπων τευχών: 1.990 δρχ./€ 5,84

Ντοσιέ αρχειοθέτησης
Για να διατηρήσετε τα τεύχη της σειράς σε άριστη κατάσταση, η DeAGOSTINI HELLAS σχεδίασε για εσάς *ειδικά κατασκευασμένα ντοσιέ αρχειοθέτησης.*

Πώς θα τα αποκτήσετε:
Μπορείτε εύκολα να τα αποκτήσετε μόνο αντί 1.950 δρχ./€ 5,72 το ένα, συν τα έξοδα συσκευασίας και αποστολής από 950 δρχ./€ 2,79. Για κάθε επιπλέον παραγγελία έχετε έκπτωση 10%.
Για τις παραγγελίες σας επικοινωνήστε μαζί μας στο τηλέφωνο: **(01) 94.90.730.**

Παρόλο που έχουν καταβληθεί όλες οι δυνατές προσπάθειες ώστε η τιμή των τευχών να παραμείνει σταθερή, ο εκδότης διατηρεί το δικαίωμα να την αυξήσει, οποιαδήποτε στιγμή κριθεί αυτό αναγκαίο.

ΚΥΠΡΟΣ
Οι αγοραστές των τευχών της Κύπρου θα πρέπει να απευθύνονται στο περίπτερό τους για να παραγγείλουν τα προηγούμενα τεύχη, καθώς επίσης και τα ντοσιέ αρχειοθέτησης. Εκεί θα πληροφορηθούν και τις αντίστοιχες τιμές τους.

Τιμή τευχών:
Τιμή 1ου τεύχους: Λ.Κ. £ 1.25
Τιμή όλων των υπόλοιπων τευχών: Λ.Κ. £ 3.40

Στο επόμενο τεύχος

ΙΣΤΟΡΙΑ: Εργαστήριο Τ.Μ.

ΡΟΥΧΑ ΚΑΙ ΑΞΕΣΟΥΑΡ: Κιλότες και βρακάκια

ΔΙΑΣΗΜΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ: Μοντέλο «Σάντα»

ΣΥΛΛΟΓΗ: Όμορφα και χρήσιμα μπιμπελό

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ: Χαρούμενα γενέθλια

ΚΟΥΚΛΕΣ ΑΠΟ ΤΕΡΑΚΟΤΑ

Στην Ισπανία τη δεκαετία του '40

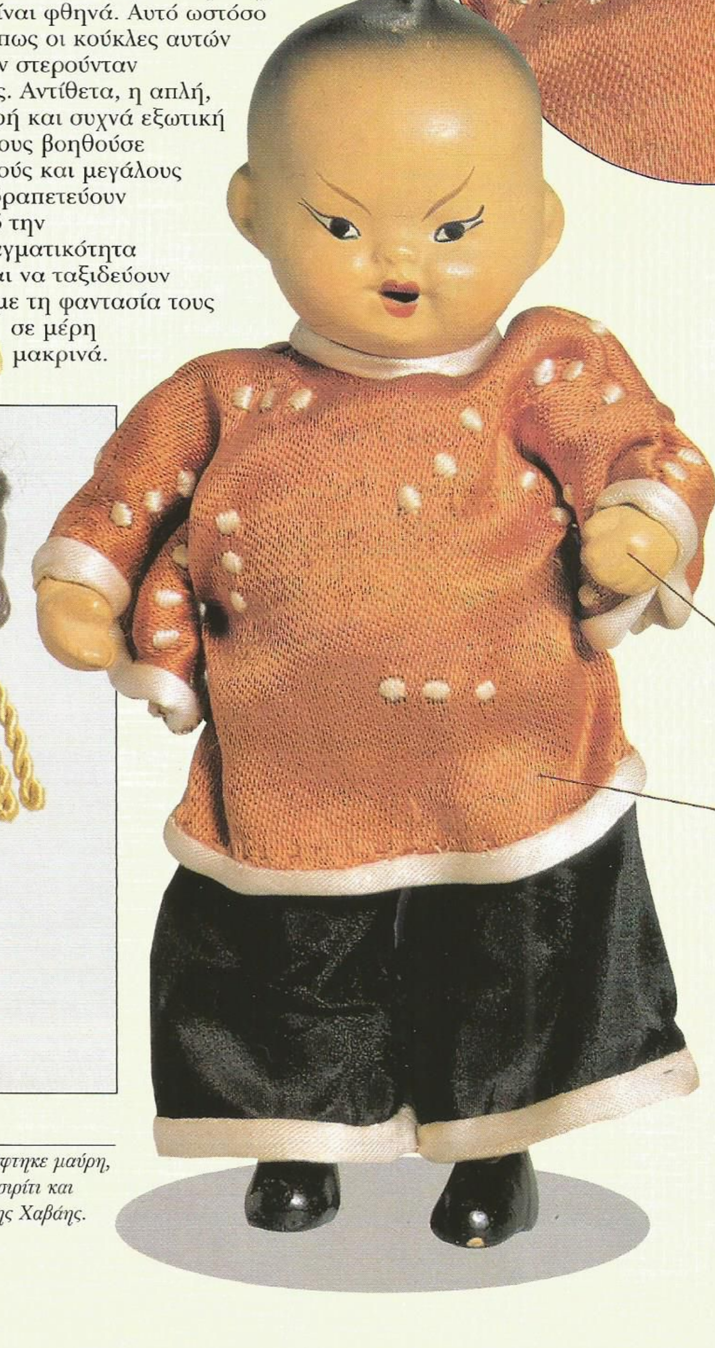
Στη δεκαετία του '40, στην Ισπανία, τα εργοστάσια κατασκεύαζαν κούκλες από τερακότα, ένα από τα λίγα υλικά που μπορούσαν να βρεθούν εύκολα στη χώρα που είχε συγκλονιστεί από τον καταστροφικό Εμφύλιο Πόλεμο (1936-1939).

Οι κούκλες από τερακότα που παρουσιάζονται σε αυτές τις σελίδες κατασκευάστηκαν κατά τη δεκαετία του '40 στην Ισπανία. Αμέσως μετά από τον Ισπανικό Εμφύλιο Πόλεμο (1936-1939) οι εμπορικές δραστηριότητες αναπτύσσονταν με αργό ρυθμό, υπήρχε έλλειψη πρώτων υλών, ενώ οι βιομηχανίες ήταν ακόμη αποδιοργανωμένες και οι εισαγωγές ανύπαρκτες. Την περίοδο αυτή, όπως είναι φυσικό, η αγοραστική δύναμη ήταν περιορισμένη και έτσι τα αντικείμενα που δεν ήταν «πρώτης ανάγκης», όπως οι κούκλες, έπρεπε να είναι φθηνά. Αυτό ωστόσο δεν σημαίνει πως οι κούκλες αυτών των χρόνων στερούνταν γοητείας. Αντίθετα, η απλή, τρυφερή και συχνά εξωτική όψη τους βοηθούσε μικρούς και μεγάλους να δραπετεύουν από την πραγματικότητα και να ταξιδεύουν με τη φαντασία τους σε μέρη μακρινά.

Η μικρή Χαβανέζα
Αυτή η κούκλα είναι από τερακότα, ύψους 16 εκ. Βάφτηκε μαύρη, φόρεσε φούστα φτιαγμένη με κρόσσια από μεταξωτό σιρίτι και περούκα από γνάφαλα μεταξιού και έγινε ιθαγενής της Χαβάης.

Εξωτισμός της Άπω Ανατολής
Οι περισσότερες κούκλες δημιουργούνταν πάνω στο ίδιο μοντέλο. Βαμμένο με διαφορετικό χρώμα, κάθε κουκλάκι γινόταν μοναδικό κομμάτι. Τα φρύδια, τα μάτια, το ανοιχτό και χωρίς δόντια στόμα είναι ζωγραφισμένα. Τα μαλλιά είναι πλασμένα πάνω στην τερακότα και βαμμένα με πιστολέτο.

ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΔΙΑ
Τα κουκλάκια από τερακότα δεν έχουν πολλές λεπτομέρειες. Χέρια κλειστά, χωρίς δάχτυλα, και πόδια πλασμένα στο σχήμα του παπουτσιού και βαμμένα.

ΤΑ ΡΟΥΧΑ
Η απλότητα των υλικών αντισταθμίζεται από τη φαντασία των ρούχων. Το σατέν σε έντονο χρώμα δείχνει πολύτιμο χάρη στα λεπτά, λευκά κεντήματα.

Αυθεντικό ντύσιμο
Αυτό το κουκλάκι, ύψους 16 εκ., φοράει αυθεντικό κοστούμι από σατέν με πουά κεντημένα στο χέρι και σκορπισμένα ανά τρία. Η πορτοκαλί και άσπρη καζάκα είναι σε γραμμή σάκου και το παντελόνι, σε χρώμα που δημιουργεί αντίθεση, είναι μακρύ. Η φαρδιά γραμμή των ρούχων δίνει στο κουκλάκι κοντόχοντρη όψη.

Πρόσωπο μωρού

Τα κουκλάκια από τερακότα έχουν τα τυπικά, πολύ γλυκά χαρακτηριστικά μικρών παιδιών. Τα ζωγραφισμένα μάτια, με βλεφαρίδες μόνο πάνω, και τα φρύδια, που είναι σχεδιασμένα με μία μόνο ελαφρώς ακανόνιστη γραμμή, δίνουν στο πρόσωπο πολύ φυσική έκφραση. Η μυτούλα είναι ανασηκωμένη και τα χείλη έχουν σχήμα καρδιάς, όπως των μωρών.

Τοπικές ενδυμασίες

Στη δεκαετία του '40 στην Ισπανία, οι παραδοσιακές ενδυμασίες απέκτησαν ιδιαίτερη σημασία. Οι χορωδίες και οι χορευτικές ομάδες του Τομέα Γυναικών της Φάλαγγας έκαναν γνωστά σε ολόκληρη τη χώρα τους χορούς και τα τραγούδια διαφόρων περιοχών της Ιβηρικής Χερσονήσου, καθώς και τις αντίστοιχες ενδυμασίες τους. Ταυτόχρονα, στα εργαστήρια του Τομέα Γυναικών, που εξαπλώθηκαν σε πόλεις και χωριά, διδασκόταν πώς να κατασκευάζονται κουκλάκια από ύφασμα, κετσέ ή πανί. Όλα αυτά, σε συνδυασμό και με το έντονο τοπικιστικό αίσθημα που είχε αναπτυχθεί, ευνόησαν τη διάδοσή τους μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '60. Οι κούκλες με παραδοσιακά ρούχα αγοράζονταν ως ενθύμια, παιχνίδια ή ακόμη και ως συλλεκτικά κομμάτια. Τα κουκλάκια από τερακότα είναι γενικά στιλιζαρισμένα, όχι πολύ δουλεμένα και μικρών διαστάσεων. Φορούν ρούχα με απλή γραμμή, αλλά είναι πανέμορφα και χειροποίητα.

Κομψή κούκλα

Αυτή η κούκλα με τη δυτική εμφάνιση, ύψους 20 εκ., έχει κινητά μάτια από γυαλί και ξανθιά περούκα από γνάφαλα μεταξιού. Φοράει φόρεμα από οργάντσα με λευκά πουά και μεσοφόρι από γαλάζιο μεταξωτό. Τα γάντια και τα μποτάκια είναι βαμμένα πάνω στην τερακότα.

Κουκλάκι από τη Ναβάρα

Αυτό το κουκλάκι από τη Ναβάρα, ύψους 22 εκ., έχει πολύ προσεγμένα τα χέρια. Φοράει κομψό σύνολο με γιλέκο και παντελόνι από μαύρο κετσέ, μεταξωτό πουκάμισο και πλεχτές κάλτσες. Στο κεφάλι έχει περασμένο μαντίλι δεμένο πίσω στο σβέρκο, σύμφωνα με τη μόδα της Αραγωνίας, και στη μέση φαρδιά σομόν μαντίλα. Στα πόδια φοράει τις τυπικές άσπρες εσπανιρίγες, πάνινες, με σχοινένια σόλα, που δένουν σταυρωτά με κόκκινες μεταξωτές κορδέλες στη γάμπα. Το γιλέκο είναι στολισμένο με σιρίτι και κουμπιά σε σχήμα αστεριών. Ο γύρος του παντελονιού είναι φινιρισμένος με δαντελένια μπορντούρα και μεταξωτά φιογκάκια

Κουκλάκι από τη Γαλικία με κομψό κοστούμι

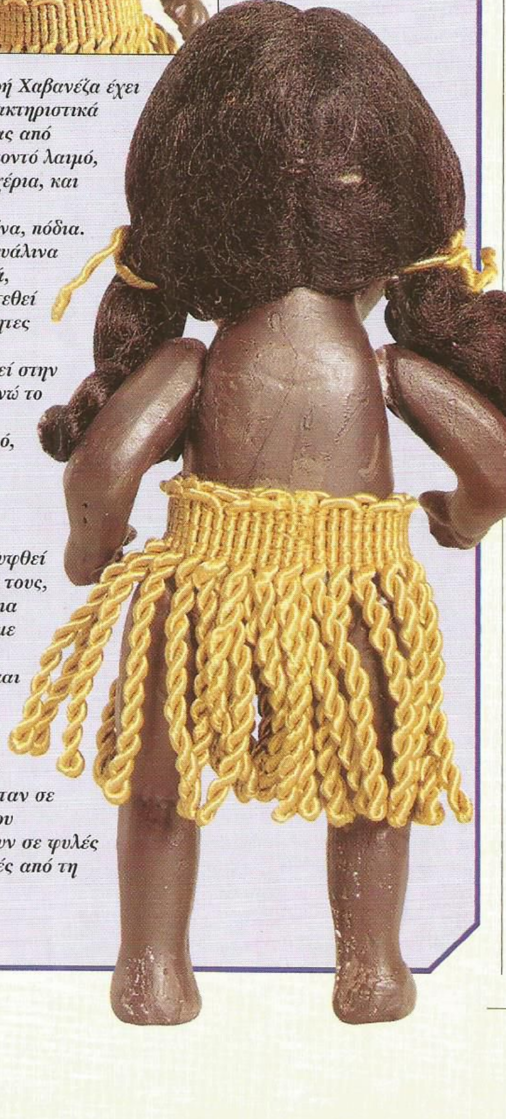
Αυτό το χαριτωμένο κουκλάκι από τερακότα έχει ύψος 22 εκ. και φοράει τη χαρακτηριστική τοπική ενδυμασία της Γαλικίας. Το παντελόνι και το γιλέκο είναι από σκούρο κετσέ και συνδυάζονται με λευκό λινό πουκάμισο και βράκα, που βγαίνει κάτω από το παντελόνι. Το γιλέκο και ο γύρος του παντελονιού στολίζονται με κεντήματα. Στη μέση έχει περασμένη μαντίλα, που δένει στο πλάι και καταλήγει σε μεγάλα κρόσσια. Τα μάλλινα πομ-πον που στολίζουν το παντελόνι είναι στα χρώματα των πέτων του γιλέκου και της μαντίλας. Τα παπούτσια είναι βαμμένα μαύρα πάνω στην τερακότα.

Κοινά χαρακτηριστικά

Τα κουκλάκια από τερακότα της δεκαετίας του '40 έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά, αλλά και διαφορές που οφείλονται στο γεγονός ότι τα ζωγράφιζαν στο χέρι διάφοροι καλλιτέχνες. Βασικό χαρακτηριστικό τους, το σώμα: είναι φτιαγμένο ολόκληρο από τερακότα και έχει πέντε αρθρώσεις (στους ώμους, στα ισχία και στο λαιμό), οι οποίες ενώνονται με λάστιχα που περνούν μέσα από μικρές τρύπες που έχουν γίνει στην τερακότα. Τα διάφορα μέρη του σώματος είναι πλασμένα με πίεση (δηλαδή πιέζοντας με το χέρι την πάστα της τερακότας πάνω σε ειδικά καλούπια). Τα κουκλάκια μικρών διαστάσεων έχουν λιγότερες λεπτομέρειες σε σχέση με τα μεγαλύτερα. Για παράδειγμα, έχουν χέρια χωρίς δάχτυλα, με σφιγμένη τη γροθιά, ενώ τα μεγαλύτερα έχουν τα χέρια πιο ανοιχτά, με τα δάχτυλα ενωμένα αλλά σχηματισμένα. Το κεφάλι είναι ενιαίο (χωρίς άνοιγμα στην κορυφή) και η πρόσβαση στο εσωτερικό είναι δυνατή από το άνοιγμα του λαιμού. Το πρόσωπο είναι στρογγυλό, με μύτη ανασηκωμένη και χείλη σε σχήμα καρδιάς.

Αυτή η μικρή Χαβανέζα έχει όλα τα χαρακτηριστικά μιας κούκλας από τερακότα: κοντό λαιμό, λυγισμένα χέρια, και ίσια, μόλις σχηματισμένα, πόδια. Τα μάτια, γυάλινα και σταθερά, έχουν προστεθεί στις κοιλότητες που έχουν δημιουργηθεί στην τερακότα, ενώ το στόμα έχει ωραίο, ζωηρό, ροζ χρώμα.

Για να καλυφθεί η απλότητά τους, τα κουκλάκια ντύνονταν με εξωτικά, περίτεχνα και γεμάτα φαντασία ρούχα. Τα σώματά τους βάφονταν σε χρώματα που παραπέμπουν σε φυλές διαφορετικές από τη λευκή.

ΕΝΑ ΑΞΕΣΟΥΑΡ ΧΡΗΣΙΜΟ ΚΑΙ ΚΟΜΨΟ

Τα γάντια

Στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα, για τις κούκλες τα γάντια –ολόκληρα ή κομμένα– ήταν απαραίτητο αξεσουάρ για ένα κομψό ντύσιμο, όπως άλλωστε συνέβαινε και με τις κυρίες της εποχής. Υπήρχαν μοντέλα πρωινά, περιπάτου, επίσημα και βραδινά. Σήμερα, γάντια φορούν οι κούκλες που είναι ντυμένες για την πρώτη μετάληψη.

Από το 19ο αιώνα και μέχρι την πρώτη εικοσαετία του 20ού, τα γάντια ήταν απαραίτητο συμπλήρωμα της αμφίεσης. Μερικές φορές ήταν κομμένα, άφηναν δηλαδή ελεύθερα ολόκληρα τα δάχτυλα ή τις άκρες τους. Τα γάντια που φοριούνταν στη διάρκεια της ημέρας, ολόκληρα ή κομμένα, ήταν κοντά, έφταναν μέχρι τον καρπό ή λίγο παραπάνω και κούμπωναν με δύο ή τέσσερα κουμπάκια. Γύρω στα μέσα της δεκαετίας του 1920 τα κουμπιά αντικαταστάθηκαν από περαστό λάστιχο. Τα βραδινά γάντια ήταν μακριά, έφταναν πάνω από τον αγκώνα και είχαν μέχρι και είκοσι κουμπιά. Στη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου έγινε της μόδας τα γάντια να μένουν χαλαρά μεταξύ αγκώνα και καρπού, να μην τα τραβούν δηλαδή πάνω από τον αγκώνα. Όλα αυτά φυσικά αφορούσαν τις κυρίες. Οι άντρες φορούσαν γάντια περιπάτου ή επίσημα, αλλά η χρήση τους περιορίστηκε μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.
Τα φορούσαν πλέον το χειμώνα για το κρύο ή για να οδηγήσουν, και το καλοκαίρι σε επίσημες περιστάσεις, όπου και συνηθιζόταν να φοριέται μόνο το αριστερό αφήνοντας ελεύθερο το δεξί χέρι για τις χειραψίες.
Η μόδα των γαντιών αντικατοπτρίζεται φυσικά στις κούκλες της εποχής και κυρίως στις πιο πολυτελείς.

Ένα απαραίτητο συμπλήρωμα

Τα γάντια, ολόκληρα ή κομμένα, συνοδεύουν απαραιτήτως τα γιορτινά ρούχα. Αυτή η κομψή γερμανική κούκλα του Bruno Schmidt, που έχει χαραγμένα στον αυχένα τα αρχικά BSW, έχει ύψος 67 εκ. και είναι του 1904 περίπου. Στις αρχές του 20ού αιώνα, τα γάντια διέφεραν όσον αφορά το μήκος και το υλικό, ανάλογα με την περίσταση και το ντύσιμο. Εδώ, τα κομμένα γάντια που φτάνουν μέχρι τον αγκώνα είναι δαντελένια και αφήνουν να διαγράφεται από μέσα το χέρι της κούκλας. Συνοδεύουν ένα υπέροχο φόρεμα από κεντημένο τούλι, στολισμένο με δαντέλες, που φοριέται πάνω από αχνό γαλάζιο μεταξωτό μεσοφόρι.

Κομμένα δαντελένια γάντια

Τα κομμένα γάντια αφήνουν ελεύθερα ολόκληρα τα δάχτυλα ή μόνο τις άκρες τους. Όταν δεν έχουν καθόλου δάχτυλα, μια δαντελένια σουρωτή μπορντούρα κρύβει τη ραφή. Καμιά φορά έχουν και πολύ μικρά χωρίσματα ανάμεσα στα δάχτυλα. Ο αντίχειρας είναι ο μόνος που καλύπτεται πάντα, ποτέ όμως ολόκληρος.

Γάντια με βελονάκι

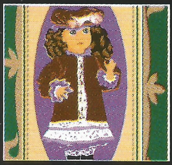
Για την ημέρα, τα κοντά γάντια πλέκονταν με μάλλινο νήμα το χειμώνα ή με βαμβακερό το καλοκαίρι. Τα γάντια της φωτογραφίας είναι πλεγμένα με βελονάκι και στον καρπό έχουν μια πλέξη που σχηματίζει θηλιές, απ' όπου περνάει κόκκινη μεταξωτή κορδέλα που δένει σε φιόγκο. Ο καρπός είναι φινιρισμένος με μπορντούρα σε πλέξη βεντάλιας και το πάνω μέρος έχει τρία κάθετα μοτίβα με πλεξίδες, που αντιστοιχούν στα χωρίσματα των δαχτύλων.

Υλικά και χρήσεις

Αυτά τα γάντια είναι φτιαγμένα με την ανάποδη πλευρά του δέρματος και χαρακτηρίζονται από την όμορφη αντίθεση του κόκκινου και του άσπρου. Διακρίνονται τα διάφορα μέρη από τα οποία αποτελούνται: η ράχη, η παλάμη, τα κομματάκια ανάμεσα στα δάχτυλα και ο αντίχειρας, που σχηματίζεται με δύο κομμάτια. Αυτό το είδος ραψίματος στην άκρη άκρη είναι πολύ συνηθισμένο στα γάντια. Στον καρπό, από την κάτω πλευρά, έχει ένα άνοιγμα για να μπαίνουν πιο εύκολα. Η άκρη είναι κομμένη δαντελωτά και η ράχη είναι στολισμένη με μικρά φιογκάκια, ραμμένα με κρυφή βελονιά.

Τα γάντια φτιάχνονταν από διάφορα υλικά, ανάλογα με τη χρήση και την περίσταση. Τα καθημερινά ήταν από βαμβάκι για το καλοκαίρι και από μαλλί για το χειμώνα, ή από δέρμα (σαμουά ή σεβρό) σε φυσικά, ουδέτερα χρώματα: λευκό ή μπεζ για το καλοκαίρι και καφέ, μαύρο ή ανοιχτό κίτρινο για το χειμώνα. Τα βραδινά γάντια ήταν από σεβρό ή από μετάξι, σχεδόν πάντα λευκά ή μαύρα. Τα αντρικά ήταν από διάφορα είδη δερμάτων, ακόμη και τάρανδου στις βόρειες χώρες, και μερικές φορές μεταξωτά. Τα πιο ακριβά δερμάτινα γάντια αποτελούνταν από οκτώ κομμάτια: τη ράχη, την παλάμη, τα κομματάκια ανάμεσα στα δάχτυλα και τέλος τρία κομμάτια για τον αντίχειρα. Η ράχη του γαντιού είχε συνήθως τρία γαζιά, που ξεκινούσαν από τον καρπό και άνοιγαν σαν βεντάλια. Από το 1920, όταν άρχισαν να διαδίδονται η χρήση του αυτοκινήτου αλλά και τα σπορ ως χόμπι, έκαναν την εμφάνισή τους ειδικά γάντια για κάθε δραστηριότητα. Της οδήγησης, για παράδειγμα, ήταν δερμάτινα με βαμβακερή πλεχτή ράχη, κομμένα δάχτυλα και παλάμη ανοιχτή, ώστε ο οδηγός να κρατάει καλύτερα το τιμόνι. Σιγά σιγά τα γάντια έχασαν τον αισθητικό ρόλο τους και έγιναν αντικείμενα χρήσιμα για το χειμωνιάτικο κρύο. Διαδόθηκαν και τα μάλλινα, που μέχρι τότε τα φορούσαν μόνο οι κατώτερες τάξεις. Στα τέλη του 20ού αιώνα, μεταξωτά ή δαντελένια γάντια φοριούνταν μόνο σε ειδικές, ξεχωριστές περιστάσεις. Στις κούκλες τα γάντια συνόδευαν το ντύσιμο για την πρώτη μετάληψη. Τότε, αγοράκια και κοριτσάκια φορούσαν λευκά πλεχτά βαμβακερά γάντια. Γύρω στα μέσα του 20ού αιώνα, οι κούκλες φορούσαν δερμάτινα ή πλεχτά βαμβακερά γάντια, συχνά ασορτί με τα καλτσάκια τους, όπως οι ισπανικές κούκλες «Μαρικίτα Πέρες» και «Χουανίν», της εταιρείας Florido.

ΡΟΔΑΛΟ ΚΑΙ ΚΟΜΨΟ

Μωρό Heubach Köppelsdorf

Ο Χόιμπαχ, το 1923, δημιούργησε αυτό το γλυκό και «φυσικό» μωρό, χαρακτηριστικό κουκλάκι της εποχής. Έγινε τόσο μεγάλη επιτυχία, που όλοι οι άλλοι κατασκευαστές ακολούθησαν τη νέα μόδα: κεφάλι από μπισκουί με «εκφραστικό» πρόσωπο και σώμα από σύνθετο υλικό με χέρια και πόδια λυγισμένα, όπως ενός μωρού λίγων μηνών.

Το πανέμορφο και εντυπωσιακό μωρό με κεφάλι από μπισκουί που παρουσιάζεται σε αυτές τις σελίδες κατασκευάστηκε από τον Ερνστ Χόιμπαχ (Ernst Heubach) στο εργοστάσιό του, στο Κέπελσντορφ της Θουριγγίας. Το εργοστάσιο ιδρύθηκε το 1886 από τον ίδιο. Στη συνέχεια, όπως συνέβαινε πολύ συχνά την εποχή εκείνη ανάμεσα σε παραγωγούς του ίδιου τομέα, ο Χόιμπαχ συνεταιρίστηκε με έναν άλλο σημαντικό κατασκευαστή, τον Αρμάν Μαρσέιγ (Armand Marseille), που έγινε πρώτα συμπέθερός του –ή κουνιάδος του σύμφωνα με άλλες πηγές– και στη συνέχεια συνεταίρος του, το 1919. Ο Χόιμπαχ πέθανε το 1925 και στη διεύθυνση της εταιρείας τον διαδέχτηκε ο γιος του, που είχε το ίδιο όνομα, ο οποίος συνέχισε τη δραστηριότητα της εταιρείας έως το 1932.

Δύο μωρά με τα βαφτιστικά τους

Δεξιά, κάθεται το κουκλάκι που θα παρουσιάσουμε σε αυτές τις σελίδες, με το σήμα Heubach Köppelsdorf, ένα από τα σήματα που χρησιμοποιούσε ο Ερνστ Χόιμπαχ στις κούκλες του. Είναι το μοντέλο 300, μέγεθος 7, ύψους 48 εκ., του 1923. Στο χέρι κρατάει ένα χνουδωτό αλογάκι της εποχής, ολόλευκο, όπως και το βαφτιστικό φόρεμα που φοράει. Ίσως αυτό το φόρεμα να ανήκε σε κάποιο παιδάκι της εποχής που δημιουργήθηκε η κούκλα. Η κούκλα αριστερά, που κάθεται συντροφιά με το μωρό Heubach, είναι έργο μιας άλλης σπουδαίας γερμανικής εταιρείας, της Kley & Hahn. Είναι το μοντέλο «Λόρι», ύψους 56 εκ., του 1925 περίπου. Φοράει ένα υπέροχο βαφτιστικό με ασορτί σκουφάκι.

Σε όλη του τη μεγαλοπρέπεια

Το μωρό που παρουσιάζεται εδώ αντιστοιχεί στο μοντέλο 300 Ernst Heubach, από το 1923 περίπου, ένα από τα πιο δημοφιλή προϊόντα της εταιρείας. Τα κομμάτια της σειράς 300 έχουν κεφάλι από μπισκουί άριστης ποιότητας, συναρμολογημένο στο σώμα με το σύστημα «λάμπα», και σώμα από σύνθετο υλικό, τύπου «μπεμπέ», με λυγισμένα χέρια και πόδια. Τα μάτια είναι πάντα από φυσητό γυαλί και συνήθως το στόμα είναι ανοιχτό – σε αυτή την περίπτωση με τέσσερα δοντάκια, από τα οποία τα δύο μεσαία φαίνονται καθαρά, ενώ τα άλλα δύο μόλις διακρίνονται.
Πάνω στο καπάκι είναι κολλημένη περούκα από φυσικά μαλλιά.
Τα ρουθούνια είναι άλλοτε τρυπημένα και άλλοτε απλώς ζωγραφισμένα με πορτοκαλί κουκκίδα, όπως σε αυτή την κούκλα.
Η γλώσσα μπορεί να είναι πλασμένη ή απλώς να σχηματίζεται στο βάθος του στόματος, το οποίο βάφεται με έντονο κόκκινο χρώμα, όπως φαίνεται και στο μοντέλο που παρουσιάζουμε. Τα φρύδια είναι πάντα πυκνά, όπως και στις προηγούμενες κούκλες, αλλά πιο λεπτά και απομακρυσμένα μεταξύ τους, όπως ταιριάζει σε ένα μωρό. Για το σήμα του ο Χόιμπαχ χρησιμοποιούσε ένα πέταλο, τα αρχικά Ε. Η. ή –όπως στο μοντέλο 300 και σε όλα τα μοντέλα από το 1919 και μετά– το όνομα Heubach και το όνομα της τοποθεσίας όπου βρισκόταν το εργοστάσιο, Köppelsdorf.

Μεγάλα μάτια, ορθάνοιχτο στόμα

Τα μάτια, από φυσητό γυαλί, και το ανοιχτό στόμα προσδίδουν στο μοντέλο 300 μια αθώα και έκπληκτη έκφραση. Η πλατιά μικρή μύτη, σχεδόν σαν πατατούλα, δεν αντικατοπτρίζει πια το ιδανικό της τέλειας ομορφιάς, όπως στα «πρόσωπα κούκλας», αλλά δίνει την εντύπωση μεγαλύτερης φυσικότητας. Η περούκα, από φυσικά κοντά και ελαφρώς σπαστά μαλλιά και μικρή κάπως αχτένιστη φράντζα, ταιριάζει απόλυτα σε ένα μωρό λίγων μηνών που μόλις αρχίζει να βγάζει δοντάκια.

Η πίσω όψη

Το ντύσιμο αυτού του μωρού Heubach Köppelsdorf είναι πολύ φροντισμένο. Φοράει βαφτιστικό, το οποίο, όπως και πολλά άλλα που χρησιμοποιούνταν στις κούκλες παρόμοιων διαστάσεων (αυτή έχει ύψος 48 εκ.), είναι αληθινό παιδικό βαφτιστικό φόρεμα. Είναι από οργάντσα, ένα ελαφρύ, αέρινο και διαφανές ύφασμα. Κοιτάζοντας το μωρό από πίσω, μπορούμε να θαυμάσουμε την εκπληκτική δουλειά στο μεσοφόρι, που έχει κορμάκι όλο πλεγμένο με βελονάκι. Το φόρεμα κουμπώνει στην πλάτη και έχει κουμπότρυπες (από το ίδιο το ύφασμα και όχι κεντητές, για να είναι ανθεκτικές, γιατί η οργάντσα είναι πολύ λεπτή) και σεντεφένια κουμπιά με δύο τρυπούλες. Το ντεκολτέ είναι στρογγυλό, φινιρισμένο με ρέλι από δαντέλα βαλανσιέν. Το σκουφάκι, πλεγμένο με βελονάκι, μοιάζει με μεγάλο λουλούδι που ανοίγει στην κορυφή του κεφαλιού. Είναι πλεγμένο γύρω γύρω, ξεκινώντας από το κέντρο με διάφορες πλέξεις –βουβά γαϊτανάκια, τρυπητή, βεντάλια– και σχηματίζει κουκουνάρες που ανοίγουν σαν πέταλα. Στον αυχένα και γύρω από το πρόσωπο υπάρχει ένα τρου-τρου, κι αυτό πλεγμένο με βελονάκι, μέσα από το οποίο περνάει μια ασορτί μεταξωτή κορδέλα για να δένει το σκουφάκι στο πιγούνι. Με την ίδια κορδέλα είναι φτιαγμένες οι κονκάρδες που στερεώνονται πάνω από τα αφτιά δίνοντας όγκο στο κεφάλι. Το βαφτιστικό φόρεμα είναι μακρύ και φαρδύ και το χτένισμα δεν πρέπει να χαλάει το σύνολο.

Σαν λουλούδι

Το σκουφάκι είναι πλεγμένο στρογγυλό με βελονάκι και ανοίγει στην κορυφή του κεφαλιού σαν μεγάλο λουλούδι. Από τη μέση ξεκινούν «κουκουνάρες» τοποθετημένες σαν πέταλα, που χωρίζονται από μια διπλή σειρά πλεγμένη βεντάλια. Γύρω γύρω είναι περασμένη κορδέλα.

Πλεγμένο με βελονάκι

Το σκουφάκι μπροστά στολίζεται με «κουκουνάρες», ίδιες με αυτές που σχηματίζουν τα πέταλα στον αυχένα. Μία κορδέλα τονίζει το σημείο όπου ενώνονται τα δύο μέρη και άλλη μία σφίγγει το σκουφάκι γύρω από το πρόσωπο. Αξίζουν την προσοχή οι κονκάρδες που αποτελούνται από πολλές κορδέλες διπλωμένες στη μέση, τυλιγμένες στην άκρη και στερεωμένες με λίγες κρυφές βελονιές πάνω στο σκουφάκι. Η ίδια μεταξωτή κορδέλα χρησιμοποιείται και για να δένει το σκουφάκι στο πιγούνι.

Παχουλά χέρια μωρού

Αυτή η κούκλα, του 1923 περίπου, χρονιά κατά την οποία διαδόθηκαν τα «εκφραστικά μωρά», έχει χέρια από σύνθετο υλικό, όπως συνηθιζόταν στις κούκλες «μπεμπέ». Το κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των χεριών είναι ότι είχαν την παλάμη στραμμένη προς το σώμα. Το χέρι είναι στρουμπουλό, με βαθιές λακκούβες. Τα δάχτυλα είναι μισάνοιχτα, με τα δύο μεσαία ενωμένα, ενώ ο αντίχειρας είναι σαφώς διαχωρισμένος. Τα χωρίσματα ανάμεσα στα δάχτυλα και τα νύχια τονίζονται με λεπτές κόκκινες γραμμές, ενώ οι κόμποι είναι πλασμένοι πάνω στο υλικό.

Πρόσωπο στρογγυλό και εκφραστικό

Τα πάντα στο μωρό 300 μοιάζουν στρογγυλεμένα: το πρόσωπο, τα μάτια, που τονίζονται από τοξωτά φρύδια, η μύτη, το ανοιχτό στόμα με τα χείλη σε σχήμα καρδιάς, τα μάγουλα και το πιγούνι. Τα μοντέλα 300 είχαν συνήθως τρυπημένα τα ρουθούνια, αλλά σε αυτή την περίπτωση είναι ζωγραφισμένα, όπως και η γωνία του ματιού, με πορτοκαλί κουκκίδες. Το ίδιο χρώμα χρησιμοποιείται και για τα χείλη: μία λεπτή, πιο σκούρα, γραμμή δίνει σχήμα καρδιάς στο πάνω χείλος, ενώ το κάτω τονίζεται με μία κοντή γραμμή στο κέντρο.

Το πάνω μέρος του φορέματος

Το βαφτιστικό φόρεμα είναι από οργάντσα, ύφασμα λεπτό και πολυτελές, που απαιτεί πλούσια και λεπτή δουλειά. Στο πάνω μέρος είναι σκέτο, έχει μόνο μια μπορντούρα κεντημένη με μικρά λουλούδια και φύλλα. Κάτω από την μπορντούρα, το δαντελένιο ρέλι δημιουργεί ένα λεπτό τρου-τρου με αντραντέ, χωρίς κορδέλα. Άλλα σημεία του φορέματος, όπως ο λαιμός και οι μανσέτες, είναι στολισμένα με βολάν από πιο πυκνή δαντέλα. Η διάφανη οργάντσα αφήνει να φαίνεται στο πάνω μέρος ο νωμίτης από το μεσοφόρι.

Λεπτομέρεια από το σκουφάκι

Εδώ μπορούμε να δούμε πώς είναι φτιαγμένες οι κονκάρδες που στολίζουν το πλεγμένο με βελονάκι σκουφάκι. Αποτελούνται από σατέν κορδέλες, διπλωμένες στη μέση, και έχουν τυλιγμένες τις άκρες, για να στερεωθούν στη συνέχεια στο σκουφάκι με κρυφές βελονιές. Εκτός από το ότι δίνουν σχήμα και στηρίζουν τις κορδέλες, αυτές οι βελονιές εμποδίζουν τις κονκάρδες να χάνουν τη φόρμα τους όταν πλένεται το σκουφάκι. Στη μεσαία φωτογραφία βλέπουμε ολόκληρο το μωρό από πίσω. Το φόρεμα είναι λίγο μεγάλο, απόδειξη ότι προφανώς ήταν ραμμένο για αληθινό μωρό. Η οργάντσα αφήνει να φαίνεται το πάνω μέρος από το μεσοφόρι, που είναι πλεγμένο με βελονάκι.

Λεπτό εργόχειρο

Σε αυτή τη λεπτομέρεια του κεντήματος της φούστας, που ανοίγει στο πίσω μέρος και έχει λεπτή δαντελένια μπορντούρα, μπορούμε να θαυμάσουμε τα φίνα κεντημένα μοτίβα. Είναι ανθάκια με κλαριά και φύλλα πολύ λεπτά, που αναπτύσσονται οριζόντια. Τα ανθάκια έχουν μόνο περίγραμμα, για να μη βαραίνουν το ύφασμα.

Το μεσοφόρι

Κάτω από το φόρεμα από οργάντσα, το μωρό φοράει λινό μεσοφόρι, με νωμίτη πλεγμένο με βελονάκι. Στην πλάτη, το πλέξιμο φτάνει μέχρι τη μέση. Και τα κοντά μανίκια είναι πλεγμένα με βελονάκι, με το ίδιο τρυπητό μοτίβο. Μπροστά, ο νωμίτης φτάνει μέχρι την άκρη των μανικιών, από όπου ξεκινά, ελαφρά σουρωμένο, το ύφασμα. Ο λαιμός είναι στρογγυλός και αρκετά ψηλός και τελειώνει με πλέξη βεντάλια σχηματίζοντας ένα τρου-τρου στο ύψος της ένωσης με το κεφάλι. Το μακρύ μεσοφόρι καλύπτει εντελώς τα πόδια, αλλά παρ' όλα αυτά είναι πιο κοντό από το φόρεμα. Έτσι μπορούμε να θαυμάσουμε τη λεπτότητα της οργάντσας και την ομορφιά των κεντημάτων που στολίζουν το κάτω μέρος του φορέματος με μικρά αζούρ και ανθάκια.

Πόδια μωρού

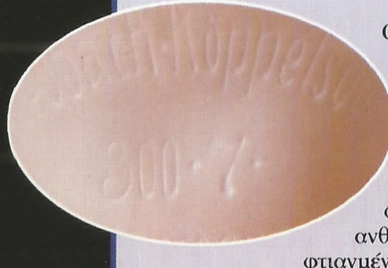
Η κούκλα έχει τα στρουμπουλά χέρια και πόδια ενός μωρού. Τα πόδια έχουν ανασηκωμένο το μεγάλο δάχτυλο, χαρακτηριστικό του μοντέλου 300 Ernst Heubach, αλλά όλα τα άλλα δάχτυλα είναι ενωμένα. Οι λεπτομέρειες του ποδιού, τα νύχια και τα χωρίσματα των δαχτύλων τονίζονται με λεπτή κόκκινη γραμμή.

Οι λεπτομέρειες

Κεφάλι με ψηλή τομή
Η τομή στο καπάκι, πάνω στο οποίο στερεώνεται η περούκα, είναι ίσια. Χωρίς τα μαλλιά βλέπουμε καλύτερα τα καλοφτιαγμένα αφτιά. Στο σήμα, που είναι χαραγμένο στον αυχένα, αναγράφεται ο τόπος κατασκευής, το μοντέλο 300 και το μέγεθος 7, που αντιστοιχεί σε ύψος 48 εκ.

Οι κούκλες με το σήμα Heubach Köppelsdorf, μεταξύ των οποίων και το μοντέλο 300, έχουν κατασκευαστεί όλες από το 1919 και μετά και χαρακτηρίζονται από την ποιότητα του κεφαλιού από μπισκουί. Ωστόσο και το σώμα, από σύνθετο υλικό, είναι πολύ όμορφο. Είναι ανθεκτικό, με σωστές αναλογίες και φτιαγμένο με μεγάλη προσοχή στις λεπτομέρειες. Αποτελείται από πέντε μέρη, με κορμό χωρίς μέση, αλλά με γλουτούς, κοιλιά και στήθος καλά σχηματισμένα. Τα λυγισμένα χέρια και πόδια εμφανίστηκαν στις αρχές του 1900, ως χαρακτηριστικό των σωμάτων «μπεμπέ».

Η φασκιά
Κάτω από το μεσοφόρι, το μωρό φοράει βαμβακερή τριγωνική φασκιά. Είναι πολύ απλή και δένει μπροστά ενώνοντας τις τρεις άκρες του τριγώνου με έναν κόμπο.

Το σώμα
Εκτός από ανθεκτικό, το σώμα είναι πλασμένο και με μεγάλη ακρίβεια στις λεπτομέρειες. Στην κοιλιά φαίνεται ο αφαλός και από κάτω μία δίπλα.

Η πλάτη
Στη ράχη φαίνεται καθαρά η φόρμα από τις ωμοπλάτες και τους γλουτούς, με τις λακκούβες στα ισχία. Τα χέρια είναι κολλημένα στο σώμα, το δεξί μάλιστα περισσότερο από το αριστερό.

Ένα από τα πρώτα μωρά

Το μωρό με σήμα Heubach Köppelsdorf, αριθμός μοντέλου 300, χαρακτηρίζεται από τη φυσικότητα και τη γλυκύτητα της έκφρασης. Έχει στρογγυλό πρόσωπο με παχουλά μάγουλα και λακκάκια, πεταχτό πιγούνι και πυκνά φρύδια σχεδιασμένα με λεπτές γραμμές. Όλα αυτά τα στοιχεία χαρακτηρίζουν και τις κούκλες που παράγονταν προηγουμένως. Όμως, τα χαρακτηριστικά γίνονται πιο φυσικά, όπως η μύτη που είναι λίγο πλακουτσωτή και αρκετά φαρδιά, σαν πατατούλα. Τα μάτια από καφέ γυαλί, η καστανή περούκα, όπως και το βαθύ κόκκινο ορθάνοιχτο στόμα αναδεικνύονται δίπλα στο λευκό βαφτιστικό φόρεμα και τις ιβουάρ κορδέλες και κονκάρδες, που στολίζουν το σκουφάκι.

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΝΟΣ ΝΕΩΤΕΡΙΣΤΗ

Πρόσωπα του Franz Schmidt

Η Franz Schmidt & Co., από τα τέλη του 19ου μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα, υπήρξε όχι μόνο μία από τις σημαντικότερες γερμανικές εταιρείες που κατασκεύαζαν κούκλες και μωρά, αλλά και από τις πιο καινοτόμες. Εκτός από τα κεφάλια από μπισκουί άριστης ποιότητας, παρήγε αρθρωτά σώματα από σύνθετο υλικό, περιζήτητα σήμερα από τους συλλέκτες.

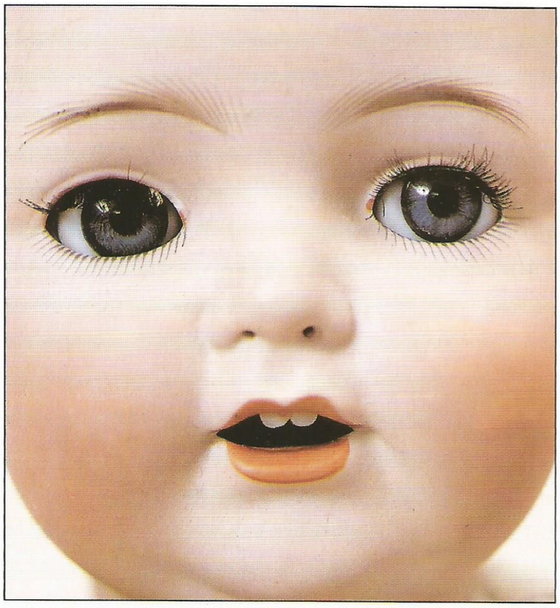

«Εκφραστικό» κουκλάκι
Αυτό το κουκλάκι με το σήμα F. S. & Co., 1295, ύψους 55 εκ., είναι του 1912 περίπου. Σε πρώτο πλάνο ξεχωρίζουν τα πυκνά φρύδια του, που είναι σχεδιασμένα με λεπτές και πολύ έντονες γραμμές.

Χαρακτηριστικό δείγμα της Franz Schmidt
Στην κούκλα 1295 παρατηρούνται τα τυπικά χαρακτηριστικά των προϊόντων Franz Schmidt: στρογγυλό πρόσωπο με ροδαλά μάγουλα, μέσα στα οποία βυθίζεται το ανοιχτό στόμα, που αφήνει να φαίνονται δύο πορσελάνινα δοντάκια. Καλοσχηματισμένα χείλη με λεπτό περίγραμμα, το πάνω σε σχήμα καρδιάς. Πιγούνι πεταχτό, με μικρό λακκάκι. Μάτια από γυαλί με ζωγραφισμένες πάνω και κάτω βλεφαρίδες, μύτη λεπτή, που βυθίζεται ελαφρώς μέσα στα μάγουλα, και πολύ τονισμένα ρουθούνια. Αξιοπρόσεκτη η ωραία υφή του άριστης ποιότητας μπισκουί.

Από την ίδρυση του εργοστασίου του (το 1890) μέχρι τη χρεοκοπία (το 1937) και το κλείσιμό του (το 1945) από το γιο του, η παραγωγή του Φραντς Σμιντ (Franz Schmidt) ξεχώριζε πάνω απ' όλα για την ποιότητα των προϊόντων και τις συνεχείς καινοτομίες που έκανε στον κόσμο της κούκλας, τις οποίες έσπευδαν να μιμηθούν οι υπόλοιποι κατασκευαστές. Σύμφωνα με τη διαφήμιση της δεκαετίας του 1890, το εργοστάσιο παρήγε «κεφάλια από μπισκουί πρώτης ποιότητος» και συνέχισε να το κάνει μέχρι την ημέρα που έκλεισε. Τα πιο χαρακτηριστικά στοιχεία της κούκλας F. S. & Co. είναι το στρογγυλό πρόσωπο με τα στρουμπουλά μάγουλα και τη λεπτή μυτούλα που βυθίζεται ελαφρά μέσα στα μάγουλα, τα τρυπημένα ρουθούνια (από το 1912) και το ανοιχτό στόμα (από το 1913) με δύο πάνω δοντάκια και γλώσσα κινητή, που βγαίνει έξω όταν η κούκλα ξαπλώνει και κλείνει τα μάτια.

Τα ρουθούνια

Κούκλα με σήμα F. S. & Co. / S & H., 1296, ύψους 42 εκ. Τοποθετείται χρονικά γύρω στο 1912, όταν είχαν ήδη εμφανιστεί και τα «εκφραστικά» μωρά της Kämmer & Reinhardt. Εκτός από τα πυκνά φρύδια, που είναι σχεδιασμένα με τις λεπτές, χαρακτηριστικές του Franz Schmidt γραμμές, τα κινητά μάτια τονίζονται με φυσικές βλεφαρίδες στα πάνω βλέφαρα και με ζωγραφισμένες στα κάτω. Η μύτη έχει τρυπημένα ρουθούνια, όπως είχαν συνήθως οι κούκλες αυτού του κατασκευαστή από το 1912 και μετά, και το πιγούνι είναι πεταχτό. Το ανοιχτό στόμα αφήνει να φαίνονται δύο στρογγυλεμένα πάνω δόντια και έχει καλοσχηματισμένα χείλη, με το πάνω σε σχήμα καρδιάς.

Ορθάνοιχτα μάτια

Κούκλα F. S. & Co., ύψους 27 εκ., του 1912 περίπου. Σε αυτό το μοντέλο τα μάγουλα είναι λιγότερο στρουμπουλά σε σχέση με τα υπόλοιπα και το στοιχείο που ξεχωρίζει, εκτός από τα τρυπημένα ρουθούνια, είναι τα τεράστια ορθάνοιχτα κινητά μάτια από γυαλί, με φυσικές βλεφαρίδες πάνω και ζωγραφισμένες πάνω και κάτω.

Τα μωρά του Franz Schmidt

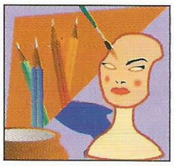
Αυτό το μωρό είναι το ίδιο μοντέλο με εκείνο δεξιά, αλλά παρουσιάζει ορισμένες διαφορές. Έχει καπάκι και περούκα, ενώ το άλλο έχει μαλλιά πλασμένα και βαμμένα. Τα χαρακτηριστικά του επίσης είναι ζωγραφισμένα με διαφορετικό τρόπο: τα φρύδια είναι πιο ίσια, οι βλεφαρίδες πιο μακριές και πιο πυκνές και το στόμα έχει το πάνω χείλος ελαφρά ασύμμετρο.

Όταν στις αρχές του 1900 έκαναν την εμφάνισή τους στην ευρωπαϊκή αγορά οι «εκφραστικές» κούκλες, κατασκευάζονταν και μοντέλα που παρίσταναν μωρά. Ο Φραντς Σμιντ ήταν από τους πρωτοπόρους σε αυτόν, όπως και σε άλλους τομείς της παραγωγής κούκλας. Τα μωρά του, πλασμένα με βάση τη μορφή παιδιών, εμφανίζουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά. Το παχουλό πρόσωπο, όπως αυτό στις κούκλες που παριστάνουν κοριτσάκια, εδώ ενισχύεται με διπλοσάγονο και κοντό λαιμό, όπως ενός μωρού. Το κεφάλι μπορεί να είναι ολόκληρο από μπισκουί με πλασμένα τα μαλλιά ή κομμένο στην κορυφή, με καπάκι πάνω στο οποίο στερεώνεται η περούκα. Από το 1914 και μετά, τα κινητά μάτια χρησιμοποιούνται όλο και πιο συχνά, ενώ μέχρι τότε η χρήση τους περιοριζόταν στις κούκλες που παρίσταναν κοριτσάκια. Τα φρύδια είναι πιο λεπτά, αλλά πάντα πυκνά, και οι βλεφαρίδες ζωγραφισμένες πάνω και κάτω. Από το 1912, τα ρουθούνια είναι τρυπημένα. Μία άλλη καινοτομία που εισήγαγε ο Σμιντ είναι η κινητή γλώσσα, που βγαίνει έξω από το στόμα όταν το μωρό ξαπλώνει και κλείνει τα μάτια. Συχνά τα μωρά είχαν δύο πάνω δοντάκια, φτιαγμένα από πορσελάνη και είναι πρόσθετα. Τα χείλη είναι καλοσχηματισμένα, με το πάνω καθαρά σε σχήμα καρδιάς, ενώ οι γωνίες τους είναι ελαφρά γυρισμένες προς τα πάνω. Το πιγούνι των μωρών συνήθως είναι πεταχτό. Τα μάγουλα είναι λιγότερο στρουμπουλά και τα αφτιά εξέχουν λίγο από το κεφάλι. Τα χαρακτηριστικά του προσώπου μπορεί να διέφεραν στα ίδια μοντέλα, αλλάζοντας την έκφραση του μωρού, γιατί ζωγραφίζονταν στο χέρι. Είναι, λοιπόν, ουσιαστικά αδύνατον να βρεθούν δύο πανομοιότυπα κομμάτια.

«Εκφραστικό» μωρό

Κουκλάκι F. S. & Co. 1272/35 Z, ύψους 35 εκ., από το 1910-15 περίπου. Είναι ένα από τα πρώτα «εκφραστικά» μωρά που κατασκεύασε το εργοστάσιο. Έχει μαλλιά πλασμένα, φρύδια λεπτά και βλεφαρίδες ζωγραφισμένες πάνω και κάτω, που τονίζουν τα μάτια από φυσητό γυαλί. Από το ανοιχτό στόμα φαίνονται δύο πορσελάνινα δοντάκια και η γλώσσα που βγαίνει έξω.

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ

Παιχνίδι στον αχυρώνα

Κατά τη βικτοριανή εποχή, τα παιδιά που ζούσαν στην ύπαιθρο, μακριά από τις πόλεις, επινοούσαν ατέλειωτα παιχνίδια με τα απλά πράγματα που είχαν στη διάθεσή τους. Μπροστά τους ανοίγονταν οι απέραντες εκτάσεις, η φύση, ένας κόσμος χωρίς όρια που τα περίμενε να τον ανακαλύψουν, ένας κόσμος όπου μια θημωνιά μπορούσε να γίνει το ιδανικό σκηνικό για περιπέτεια.

Όλοι μας, όταν ήμασταν παιδιά, ονειρευόμασταν να παίξουμε σε μια τεράστια θημωνιά, με τους φίλους που μαζί τους μοιραζόμασταν όλες τις συγκινήσεις. Σε έναν τόπο χωρίς σύνορα, χωρίς λεπτά και εύθραυστα αντικείμενα, και κυρίως χωρίς κανόνες που να πρέπει να τηρηθούν. Σε ένα μέρος όπου θα μπορούσαμε να ζήσουμε τις πιο απίστευτες περιπέτειες, να γίνουμε η πριγκίπισσα που ελευθερώνεται από έναν ωραίο πρίγκιπα ή ένας γενναίος πολεμιστής έτοιμος να πολεμήσει με τον κακό δράκο που κρατάει αιχμάλωτη την όμορφη βασιλοπούλα.
Μια τέτοια «περιπέτεια» θελήσαμε να δημιουργήσουμε λοιπόν, μια σκηνή στον αχυρώνα. Χρησιμοποιήσαμε ένα μεγάλο καλάθι πλεγμένο με σπάρτα, που μπορεί να αντικατασταθεί με ένα καλάθι από ψάθα ή λυγαριά, αρκεί να είναι στο φυσικό του χρώμα. Ένας μεγάλος χαμογελαστός ήλιος θυμίζει το καλοκαίρι και τις διακοπές, όταν τα παιδιά παίζουν ελεύθερα. Απαραίτητο συμπλήρωμα, τα καπέλα ή τα μαντίλια που προστατεύουν από τον καυτό ήλιο.

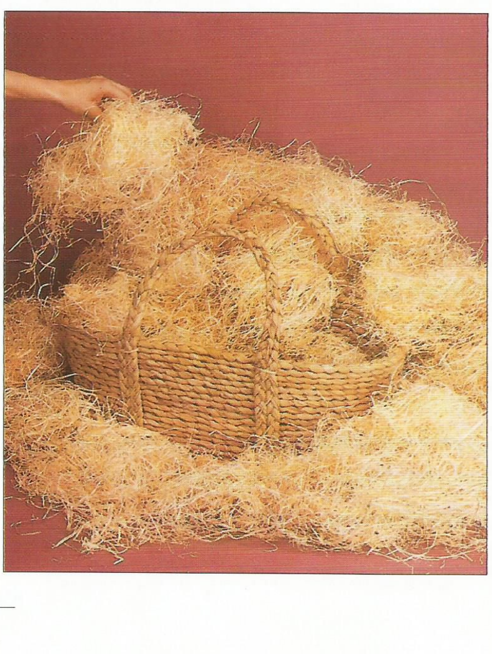
1 Το καλάθι
Στη μέση της σύνθεσης τοποθετήστε ένα μεγάλο πλεχτό καλάθι από σπάρτα, ψάθα ή λυγαριά.

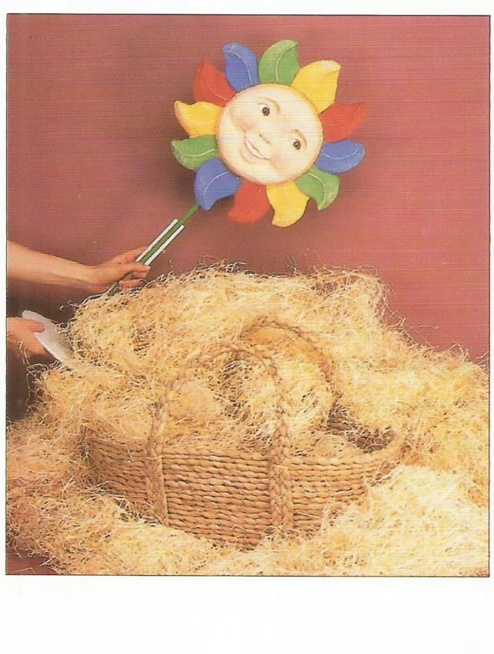
ΥΛΙΚΑ
- *Καλάθι από σπάρτα*
- *Άχυρα συσκευασίας, χάρτινο κουτί*
- *Ήλιος από παπιέ μασέ*
- *Αχυρένια κότα και πάπια*
- *Κούκλες διαφόρων μεγεθών*
- *Στάχυα*
- *Υφασμάτινα λουλούδια*
- *Ξύλινο ποδηλατάκι και καροτσάκια*

2 Τα άχυρα συσκευασίας
Τακτοποιήστε τα άχυρα μέσα στο καλάθι και γύρω από αυτό. Για να φτιάξετε μια πιο σταθερή βάση, πάνω στην οποία θα τοποθετήσετε κάποια από τα πρόσωπα, βάλτε μέσα στο καλάθι ένα κουτί και σκεπάστε το με τα άχυρα.

3 Ο λαμπερός ήλιος
Για μια καλοκαιρινή μέρα χρειάζεται φως και χρώμα. Είναι λοιπόν απαραίτητος ένας χαρούμενος ήλιος από πολύχρωμο παπιέ μασέ. Μπορείτε να τον φτιάξετε κόβοντάς τον σε χοντρό χαρτόνι, να τον βάψετε και να του κολλήσετε στο πίσω μέρος μια μικρή βέργα.

4 Ζώα του αγροκτήματος
Για να δημιουργήσετε ατμόσφαιρα, προσθέστε μερικά κατοικίδια ζώα: μία κότα και μία πάπια. Βάλτε την κότα μέσα στο καλάθι, σαν να ήταν η φωλιά της, και την πάπια απ' έξω, να κυριαρχεί στη σκηνή.

Καλοκαιρινά παιχνίδια

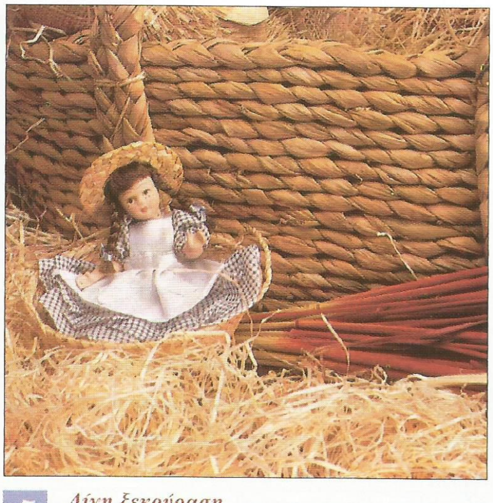
Πολλά κοριτσάκια παίζουν στον αχυρώνα, που έχει φτιαχτεί με ένα μεγάλο καλάθι από υλικό που ταιριάζει στη σκηνή. Η πιο μεγάλη κούκλα τα προσέχει, ενώ η κότα και η πάπια συμμετέχουν στα παιχνίδια και τις περιπέτειες. Η σκηνή συμπληρώνεται από έναν χαρούμενο, πολύχρωμο ήλιο.

Ο ΗΛΙΟΣ

Η σκηνή σχηματίζει ένα τρίγωνο, στην κορυφή του οποίου βρίσκεται ένας μεγάλος ήλιος. Στις χρωματιστές ακτίνες κρατιέται ένα αγοράκι που έχει σκαρφαλώσει πάνω τους.

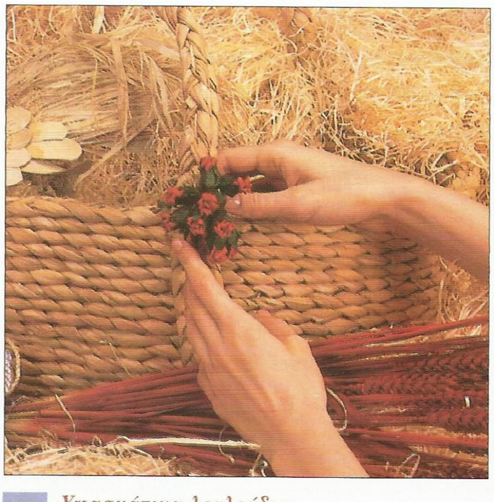
ΤΑ ΖΩΑ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

Οι κούκλες παίζουν με την κότα και την πάπια. Παρ' ότι τα δικά μας είναι ψάθινα, τα ζωάκια μπορεί να είναι και από άλλα υλικά, αρκεί να είναι φυσικά.

5 *Λίγη ξεκούραση*

Αυτή η μικρή χωριατοπούλα κάθεται δίπλα στο καλάθι. Φοράει καρό φορεματάκι, και από πάνω ποδιά, που το προστατεύει. Οι πλεξίδες και το ψαθάκι δημιουργούν την αίσθηση της εξοχής.

6 *Υφασμάτινα λουλούδια*

Για να συμπληρώσετε την ατμόσφαιρα, δώστε μια χρωματιστή νότα με ένα ματσάκι πανέμορφα λουλουδάκια από κόκκινο ύφασμα, τα οποία θα στερεώσετε στο καλάθι, τυλίγοντας τα κοτσάνια γύρω από το χερούλι.

7 *Παίζοντας τις αμαζόνες*

Ένα κοριτσάκι κάθεται πάνω στην πάπια και παίζει την αμαζόνα καβάλα στο άλογο. Με ένα μαντίλι προστατεύει τα μαλλιά της από τον ήλιο και τα άχυρα.

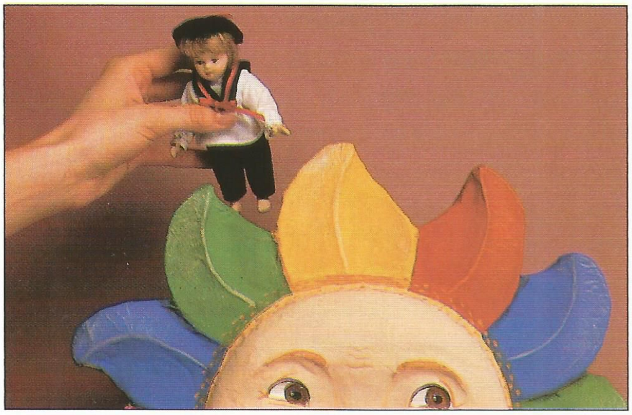
8 Η γυναίκα του αγρότη

Η σκηνή συμπληρώνεται και με άλλες κούκλες. Η πιο μεγάλη παριστάνει τη γυναίκα του αγρότη και είναι τοποθετημένη δίπλα στον ήλιο προσθέτοντας όγκο στο σύνολο. Φοράει ψάθινο καπέλο και άσπρη ποδιά, ενώ το πρόσωπό της, με την ήρεμη έκφραση, έρχεται σε αντίθεση με τη γελαστή όψη του ήλιου δίνοντας γαλήνη στη σκηνή.

9 Άλλα πρόσωπα

Μία μικρή έχει πλησιάσει τον ώμο της αγρότισσας και παίζει με την πλεξίδα της. Μία άλλη προσπαθεί να σκαρφαλώσει πάνω στην κότα, για να μιμηθεί την «αμαζόνα» που έχει ανεβεί στη ράχη της πάπιας. Όλα γίνονται αφορμή για παιχνίδι και περιπέτεια. Η κότα μπορεί να γίνει μια καταπληκτική τσουλήθρα, για να πέφτουν στα μαλακά και απαλά άχυρα.

10 Φτάνοντας μέχρι τον ήλιο

Ο ήλιος φωτίζει και ζεσταίνει, αλλά δεν καίει. Έτσι, με λίγη επιδεξιότητα, μπορεί κανείς να φτάσει μέχρι την κορυφή του. Το αγοράκι τα κατάφερε και οι δυνατές ακτίνες σε σχήμα πετάλου το υποβαστάζουν.

11 Το ποδήλατο

Η κούκλα, που φαίνεται να έχει μόλις κατεβεί από το άλογο, διασκεδάζει τώρα με το ποδήλατο. Φοράει κομψό φόρεμα ιππασίας, σε σκούρο χρώμα, με σιρίτια γύρω γύρω. Το ημίψηλο καπέλο της στολίζεται με ελαφριά εσάρπα που κατεβαίνει μέχρι τον ένα ώμο της.

12 Το ξύλινο καροτσάκι

Ένα από τα κοριτσάκια είναι ντυμένο σαν πωλήτρια ανθοπωλείου του Κόβεντ Γκάρντεν, της μεγάλης αγοράς φρούτων, λαχανικών και λουλουδιών του Λονδίνου της βικτοριανής εποχής. Στο καροτσάκι έχει λουλούδια που μόλις έκοψε και ετοιμάζεται να παίξει με τις φίλες της. Οι μεγάλες άσπρες ποδιές χρησιμοποιούνταν πολύ στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα.

13 Τελευταίες λεπτομέρειες

Για να δημιουργηθεί το κλίμα ενός πραγματικού αγροκτήματος δεν μπορεί να λείπουν τα στάχυα. Προτιμήστε τα σε φυσικό χρώμα, αλλά μπορείτε να τα βάψετε κοκκινωπά ή στο χρώμα της ώχρας, για να αναδεικνύονται καλύτερα. Ένα καροτσάκι, έτοιμο για να μεταφέρει το σιτάρι στο μύλο, θα συμπληρώσει τη σκηνή.

Με το επόμενο τεύχος της σειράς

ΕΝΑΣ ΥΠΕΡΟΧΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΠΟΡΣΕΛΑΝΙΝΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ

θα αποκτήσετε την όμορφη νησιώτισσα.

Στις ενότητες του τεύχους Νο 33 θα βρείτε:

ΙΣΤΟΡΙΑ

Εργαστήριο Τ.Μ. –
πιστά αντίγραφα παλαιών και σύγχρονων μοντέλων

ΡΟΥΧΑ ΚΑΙ ΑΞΕΣΟΥΑΡ

Τα εσώρουχα της κούκλας –
κιλότες και βρακάκια όλων των εποχών

ΔΙΑΣΗΜΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ

Κούκλα Simon & Halbig –
μοντέλο «Σάντα»

ΣΥΛΛΟΓΗ

Όμορφα και χρήσιμα μπιμπελό
από υαλοποιημένη πορσελάνη

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Χαρούμενα γενέθλια –
ένα πάρτι με τούρτα και πολλά δώρα

Ένας υπέροχος κόσμος από

ΠΟΡΣΕΛΑΝΙΝΕΣ ΚΟΥΚΛΕΣ

1
01
5 290573 687011